Cel maĭ mare cataclism al veacului

Strada Victor Hugo din orașul Saint-Pierre (Martinica) înainte de catastrofă

In numărul trecut am vorbit despre groaznicul cataclism din Martinica ce a avut loc în luna Maĭ 1902. Reproducem în acest număr o vedere a stradeĭ Victor Hugo din orașul Saint-Pierre, înainte și după dezastru. Observațĭ cum nu a rămas în picioare o si gură casă.

Trecuse o jumătate de lună și tot se maĭ degaja o căldură înăbușitoare din ruinele frumosuluĭ oraș, care se numea odinioară Saint-Pierre.

Vulcanul Pelen acum e liniștit, doarme, și nicĭ penajul luĭ de fum nu-l maĭ ridică spre cerurĭ; e liniște și pustietate în jurul luĭ, dar natura își va relua drepturile sale și oamenii vor reclădi, de sigur, un alt oraș, tot pe acele locurĭ primejdioase.

Strada Victor Hugo din Saint-Pierre, după catastrofă

Păsărelele cântătoare

Scatiiĭ ultimele pasărĭ zugrăvite de D-zeŭ cu culorile rămase în ulcele, nu pleacă iarna din patria noastră: Eĭ trăesc în grupurĭ la țară formând societățĭ saŭ familiĭ, iubind locurile acoperite cu mărăcinĭ, mărginile drumurilor, scaețiĭ și maĭ ales grădinele fetelor gospodine, unde vara s'aŭ semănat răzoare de busuioc. Iubesc sărmaniĭ la nemurire deliciosul fruct al busuiocuIuĭ, din cauză căruia se văd adesea prinșĭ în zisele prinzătorĭ și laturĭ.

Țin să spun că grație prinzătoareĭ și latuluĭ, precum și cu ajutorul busuiocului, am avut marea plăcere ca copil (acum lăsată ca moștenire frateluĭ meŭ) să iaŭ libertatea acesteĭ drăguțe păsărele.

Prinzătoarea este tot o colivie dreptunghiulară, prevăzută cu treĭ camere. Mărginașele servesc ca prinzătorĭ: iar în camera din mijloc se pune un scatiŭ care chiamă pe ceĭlalțĭ.

Ca copil, mă ocupam cu prinsul acesteĭ păsărĭ, cât și cu al cintezilor și presurilor, iar niște păsărele drăguțe. Așezam colivia, saŭ prinzătoarea, orĭ latul acolo unde știam că se adună eĭ. Dacă așezam colivia, noiĭ venițĭ, chemațĭ probabil de strigătele miloase ale deținutuluĭ, veneaŭ așezându-se pe vergelușa de salcie, care ținea ușa prinzătoareĭ, cădeaŭ înăuntru.

Se întâmpla câte odată să găsesc câte doĭ, treĭ înăuntru. De ce făceam eŭ acest lucru? Eram om răŭ? Nu, aveam plăcerea de a-ĭ auzi cântând, în odaia ea. Seara cântaŭ foarte frumos la lumina lămpeĭ, maĭ ales când era căldură în odaie. Eŭ îĭ hrănea cu trufandaua lor (sămânța de busuioc) cu sămânța de cânepă, câte odată smochine și zahăr. Pentru că aveam norocul să prind mereŭ, din când în când maĭ eliberam pe câte unul însemnându-l cu cerneală neagră, ca să văd dacă maĭ ajunge prizonierul meŭ.

In laț își găseaŭ une orĭ moartea, căcĭ se apucaŭ câte odată de gât și mureaŭ alte orĭ se apucaŭ de coadă și scăpaŭ fără ea.

Să vă povestesc aventura unuĭ scatiŭ fără coadă.

Eram de vre-o 12 anĭ în clasa V primară rurală, voiam cu orĭ ce preț să prind un scatiŭ să-l fac cadoŭ de ziua unuĭ nepot al meŭ. Era mic și îĭ plăceaŭ și luĭ aceste frumoase păsărele.

Astfel, iaŭ eŭ o ramură de busuioc, fac laturĭ de păr de cal, le așez pe ea înnodându-le bine.

Pun apoĭ ramura cu laturile într'o prăjină la un salcâm, unde știam că se strâng eĭ.

Era în Decembrie, afară din sat zăpada acoperise locurile căutate de eĭ, trebuiaŭ decĭ să colinde grădinele ca să găsească hrana. Din salcâmul unde busuiocul, favoritul lor, sta ridicat în prăjină, le repede mirosul la ciocul delicat al acesteĭ păsărĭ. In puțin timp fură adunațĭ toțĭ membriĭ clubuluĭ, ca după apel probabil să-șĭ ia sborul care încotro va crede că va găsi hrana necesară.

Toțĭ staŭ veselĭ făcând gălăgie pe rând răspunzând la apelul făcut de unul care sta pe o cracă sus. Mirosul busuiocului nu-ĭ lăsa în pace. Unul din eĭ, probabil cel maĭ îndrăzneț se lăsă pe ramura cu busuioc, în câteva clipe fu prins, la zbaterile luĭ compania speriată sburá făcând sgomot mare.

Fugiĭ repede la prăjină, și cu oare care dibăcie o dedeĭ jos.

Nenorocire, scatiul smucindu-se când eŭ lăsaĭ prăjina îșĭ luase sborul neregulat, căcĭ nu avea coadă.

Ce să fac! A doua zi era Sf. Nicolae ziua nepotului.

Cer la un vechiŭ amic un scatiŭ, îl pun în prinzătoare şi o duc la locul în chestie o aşez pe două ramurĭ de salcâm apropiate şi plec.

Era pe seară, scatiĭ se adunaseră iar la clubul lor să facă apelul de seară. Venise la apel şi cel fără coadă. Toţĭ îl priveaŭ cu mirare ciripind pe lângă el. De odată toţĭ se lăsară lângă prinzătoare atraşĭ de chemarea în ajutor a celuĭ închis. Ciontu tot el maĭ curagios, sări repede pe crăcuţa de salcie şi imediat fu prins. Acum chema şi el ajutor, însă nu maĭ auzea nimenĭ, căcĭ ceĭ alţĭ, speriaţĭ de zgootul prinzătoareĭ, sburaseră. Seara când aproape să înmurgească iaŭ prinzătoarea şi o aduc în casă.

Pun scatiul prins, în colivia obişnuită pentru păsăricĭ, şi duc păsărica criminală amicului, mulţumindu-ĭ că am prins pe ciontu cu ajutorul săŭ.

In dimineaţa zileĭ onomastice a nepotuluĭ plec să-ĭ daŭ făgăduiala. Bucurie mare, nepotul, cu toate că i l-am dat ciont l'a primit cu multă plăcere oferindu-ĭ trufandaua pentru care deţinutul îşĭ pierduse cârma aeroplanuluĭ săŭ.

Graţie îngrijirilor luĭ, scatiul şi-a dobândit coada în vre-o două săptămânĭ, aşa că s'a văzut cu ea, desfătându-o şi îngrijind-o cu ciocul săŭ. La un an a fost eliberat din închisoare, din greşeală, când nepotul voia să-ĭ facă curăţenie.

N. Radin, *Craiova.*

Moartea luĭ Spiru Haret

Numărul acesta era aproape încheiat, când s'a stins din viaţă unul dintre ceĭ maĭ de frunte dintre învăţaţiĭ noştri: Spiru C. Haret. Nu putem decĭ în acest număr să vorbim despre activitatea acestuĭ distins învăţat. Regretăm din suflet moartea sa timpurie şi rămâne ca în numărul viitor, să facem un rezumat cât maĭ amănunţit a frumoaseĭ sale activităţĭ ştiinţifice.

Cerşetoarea dela podul Artelor

Aşa e titlul nouluĭ roman publicat în „Biblioteca pentru toţĭ" (No. 806—807), traducere de d-ra Ch. C. după Wilhelm Huaff.

E un roman ce poate fi citit la orĭ ce vârstă şi de persoane aşezate pe o orĭce trepte ale cultureĭ, căcĭ subiectul îĭ interesează pe toţĭ şi farmecul stiluluĭ e neîntrecut.

E ceva cavaleresc în „Cerşetoarea dela podul Artelor", care te încântă, te atrage, te face să uiţĭ pentru o clipă micile necazurĭ ale vieţeĭ. Veĭ găsi caractere nobile, inimĭ de aur, devotamente sublime, dar nimic banal însă. Un roman ca acesta care nu costă de cât 60 de banĭ poate să nu fie cuparat şi citit?

Il veţĭ găsi a libraria Alcalay, care e casa editoare a „Biblioteceĭ pentru toţĭ", cât şi la librăriĭ, la chioşcurĭ, la tutungeriĭ.

SPIRITISMUL

I

Prin aceste câteva rândurĭ nu voĭ căuta să fac istoricul spiritismuluĭ, lucru ce s'a scris de atâţĭ şi de atâtea orĭ, maĭ mult încă, care se cunoaşte atât de bine, de ceĭ cari s'aŭ interesat şi se maĭ interesează încă, de aşa ceva. Nu voesc dar, de cât să contribuĭ cu puţinul meŭ, la cele multe scrise până acum. Lucru de căpetenie, care m'a îndemnat să fac aceasta, este în primul rând, lipsa uneĭ asemenĭ publicităţĭ la noĭ în ţară, unde lumea intelectuală s'a ocupat prea puţin de această ştiinţă-credinţă, pe când în celelalte ţărĭ savanţĭ, doctorĭ, profesorĭ, şi tot ce era maĭ select, aŭ căutat să meargă mână în mână, cu simpliĭ cercetătorĭ, să-şĭ poată forma convingerea că adevărul este de partea „Spiritiştilor".

Al doilea, că şedinţele pe care voiesc să le public, aŭ fost făcute în ţară.

In ele toţĭ amatoriĭ vor găsi poarta de introducere în spiritism, căcĭ primele şedinţe conţin sfaturĭ în privinţa procedărilor, ca să putem obţine comunicărĭ, să avem apariţiunĭ şi să putem conversa cu spiritele.

După această mică introducere, voĭ intra în subiectul şedinţelor, pe care mă voĭ strădui a le reda întocmaĭ.

Eram slujbaş în T. Intr'o seară frumoasă de Iulie 909, după masă, pe când rotocoalele de fum, se zdrenţuiaŭ deasupra capuluĭ, discutam cu familia V. chestiunĭ la ordinea zileĭ şi din una, din alta, veni vorba şi de spiritism.

După părerea domnuluĭ şi a doamneĭ V. spiritismul era un fel de... nimic! Toţĭ atribuiaŭ totul stăreĭ nervoase, saŭ anormale a mediuluĭ.

Eŭ singurul făceam opiniune separată, susţinând, că cele ce s'aŭ spus despre spiritism sunt juste şi că este bine stabilită existenţa spiritelor. Afirmaţiunile mele eraŭ bazate nu numaĭ pe cele cetite în „Sie Cogito" al luĭ Haşdeŭ, saŭ „fenomene spiritiste" de Flammarion, ci şi pe alte multe scrierĭ de seamă, ale căror autorĭ sunt demnĭ de toată încrederea şi care aŭ asistat la şedinţĭ spiritiste, luând toate măsurile ca şarlatania să fie exclusă.

Ca să ne puem forma o convingere şi maĭ solidă în această privinţă, am rugat pe ceĭ din jur, să recurgem la şedinţĭ experimentale, care vor lămuri totul.

La propunerea mea, n'a aderat de cât fiul cel maĭ mare al d-luĭ V. şi pentru că era vorba de o convingere, care să rămâie odată pentru totdeauna, am făcut legătură prin jurământ, de a nu ne părăsi unul pe altul.

Aŭ urmat o serie de şedinţĭ cu paharul, dar fără rezultat. Eram gonitĭ din loc în loc. Umblam de mereŭ cu măsuţa şi cu paharul. Toţĭ râdeaŭ făcând glume pe socoteala noastră, noĭ le ascultam cu resemnare şi ne vedeam de treabă. La orĭ ce acţiune, ştiam, că începutul e greŭ; dar nu ne închipuiam că la spiritism, acest început, va fi foarte greŭ!

Câte serĭ ne dormite am avut, numaĭ noĭ le-am ştiut, nicĭ odată însă nu ne-am plâns cuiva. La noĭ, nu maĭ era o simplă curiozitate saŭ ambiţiune la mijloc, ci o râvnă adâncă, a pătrunde cât maĭ mult în acest mister.

In fine după multă strădanie şi nopţĭ pierdute, paharul începu a alerga iute de colo până colo, învrednicindu-ne cu următoarea comunicare:

„Bon soir messieurs, ici Nak-Thun-Sen, ce soir je suis las; mais je reviendrai demain soir".

„Au revoir".
„Nak-Thun-Sen"

„Bună seara domnilor, aicĭ Nak-Thun-Sen, în această seară sunt obosit, însă voĭ reveni mâine seara la revedere. Nak-Thun-Sen".

Ne-am străduit zadarnic să aflăm cine era acest spirit, toate deslușirile ne aŭ fost însă promise, pe a doua seară. Dar voiŭ continua.

M. Dok.

DIN HAITI

Fostul şi actualul preşedinte al republiceĭ

E de sigur în amintirea tuturor groaznica explozie din palatul prezidenţial din *Port au prince*, unde printre alte victime fu şi *Cincinatus Lecomte.* După ce-şĭ termină studiile în Anglia şi America, se instală ca avocat la Port au Prince, în care timp se avântă în politică.

Ajungând ministru al lucrărilor publice, construi calea ferată care leagă capitala cu *Cap Haitien.*

Tot luĭ i se datoreşte palatul de justiţie şi *Liceul Pétion.*

Ca ministru de interne în 1908, sub preşedinţia luĭ *Nord Alexis*, el trebui să plece, când generalul Simon reuşi să fie ales preşedinte dictator.

Refugiat în Jamaica, el încurajă mişcarea revoluţionară, după care debarcă la Cap Haitien. Trupele guvernamentale bătură pe insurgenţĭ şi Lecomte se refugiă la consulatul Germanieĭ, fugind apoĭ la Haiti. Fiindcă nu pierduse încă nădejdea, el debarcă din noŭ în Haiti, în August 1911. De astă dată generalul Simon fu nevoit să fugă pe un vas european.

Luĭ Lecomte însă i se opunea şi generalul *Firmin.* Se vorbea de o intervenţie a Statelor-Unite, dar Lecomte reuşi să intre cu trupele în capitală, unde fu ales preşedinte provizoriu de către *Congres*, sub paza a 20.000 de soldaţĭ.

Noul preşedinte *D. Tancréde Auguste*, s'a născut la 16 Martie 1856 în Port-au-Prince, făcând parte dintr'o familie foarte bine văzută. Mult timp el îngriji de vastele sale plantaţiĭ de trestie de zahăr.

In politică el debută la 40 de anĭ ca ministru de interne, care funcţie o primi de treĭ orĭ consecutiv.

Profitând de turburările isbucnite la Port-au-Prince, el fu ales în guvernul, provizoriu, după căderea luĭ Simon. El ajută pe Lecomte ca să capete preşedinţia. Murind Lecomte, poporul alese pe Taucrède Auguste.

Also.

Primăvara durează 92 zile 20 ore, vara 93 zile 15 ore, toamna 89 zile 19 ore şi iarna 89 zile în emisferul nord.

Primii paşi

Prin buna voinţă onor. consiliul comunal care făcuse pe naşul câtorva străzi fără nume, de şi născute de multă vreme abia acum i se dăduse numele de Frumoasă, de şi era una dintre cele mai urâte!

Mai trebuie însă să se dea şi numeri caselor, ca să pot spune mai precis numele şi domiciliul exact a doui prieteni despre cari vreau să vorbesc şi care locuiau jumătatea unui corp de case din zisa stradă.

— Ce-o fi însemnând şi cerul ăsta, spunea Nicu privind prin geam la mulţimea de stele de pe bolta albastru-închis a cerului. Te uiţi şi vezi mult, însă nimic hotărât. Apoi cu o curiositate copilărească: Ce-o fi în stele aşa de luminos? Ce fel de lumină să fie?

— Tu nu vezi? îi răspunde Fănică, au lumina lor.

— Se poate, dar de unde o fi dând mereu lumina aceasta aşi vrea eu să ştiu. Şi ca atras de un ce necunoscut, dornic sufleteşte de a şti misterele cerului şi alcătuirea stelelor, se ridică de pe un scaun şi se apropie de geam privind cu nesaţ un colţ al infinitului.

— Cum licăreşte mai adaugă el. Ia caută, mai zice lui Fănică, de vezi ce stea e aceia? şi arătă înspre sub o stea strălucitoare.

Ce stea? E tot steaua aceia care ţi-a dat în frunte stâlpul de telegraf, răspunde ironic prietenul. Eu să spun drept n'aşi mai fi povestit o aşa întâmplare, mai zice el zâmbind în colţul gurii răutăcios. Ţi se îngăduie pasiune pentru cer dar nu pe drum!

— Iacă vrei şi tu să-mi faci observaţie după ce am păţit posna; şi se sileşte să râdă ca să-şi ascundă jignirea ce i-a făcut vorbele răutăcioase ale lui Fănică. De acum ştii ce am să fac? Am să fac studii de astronomie numai acasă.

— Zis şi făcut îi adaogă tovarăşul.

După stăruinţa lui Nicu, Fănică se învoieşte să mai admire cerul, dacă nu din dragostea pentru el, cel puţin pentru bunul său prieten.

Nicu în mână cu un felinar, iar Fănică cu o hartă cerească ies afară.

Privirea lui Nicu se opri tot pe aceiaş stea.

— Ia caută pe hartă spune Nicu nerăbdător şi întoarce felinarul cu lumina pe hartă.

— Uite e Sirius şi-i arătă cu degetul pe hârtie locul frumoasei stele. Cât de frumoasă este! zice el plin de bucurie că a găsit-o. Şi privirea lui se perde în zare depărtată, furat de licărirea altor-sute şi mii de stele cari pădeau ca diamante pe vestmântul albastrului cer.

Dar Fănică se întoarce în casă şi strigă prietenului său:

— Ai în casă!

— Ba nu, îi răspunde Nicu.

— Vino bre că te văd oamenii mai spune el intimidat de vocea unor trecători pe drum, cari, se întorceau spre casă, pe uliciora strimtă şi întunecată de negura nopţii.

— O! Nu, pentru atâta nu renunţ de a privi cerul, mai ales că am început să pricep pe Pegas.

Iată şi îngrămădirea de stele dintre Perseu şi Casiopeia! Vin şi tu şi priveşte. Şi în toată hotărârea lui punea tot prisosul de stăruinţă.

— Nu lasă că e destul de târziu, mă culc!

Nicu rămâne locului cu lumina de la felinar pe harta cerului.

— Vino măi să-ţi arăt pe Perseu mai stăruie Nicu de Fănică.

— Ce s'arăţi? răspunde unul dintre entusiasmaţii de pe drum.

— Vezi-ţi de treabă omule? Du-te în cale-ţi.

— Aoleoooo! degeaba ziceţi că sunteţi oameni deştepţi şi cuminţi. Umblaţi la miezul nopţii cu cartea şi cu felinarul în mână cu ochii zgâiţi pe cer ca strigoii!

Nu mai zise nimic bietul astronom improvizat şi pe când ceilalţi se duceau târâş mormăind, Nicu intră în casă necăjit.

Şi cu toate acestea, ştia el bine, că el avea dreptate, şi nici prietenul, şi nici trecătorii. Ceia ce făcea el acolo, în puterea nopţei, era prima comunicare a omului cel umil, cu natura cea bogată, cu infinitul de stele şi de alte lumi.

Al. Teodoru.

Pietrele ce cad din cer

Cad pietre din cer? Ba foarte des chiar. Dar cele mai multe nu le pot oamenii observa, căci sunt atâtea pustiuri pe uscat şi oceane atât de întinse, unde nu se află omul. Stelele căzătoare pe cari oricine poate să le vază, în orice seară, sunt tot pietre, dar numai pietricele, de câteva grame. Dar cad şi pietroaie, sau masse mari de fier, cari venind cu mare iuţeală, de câte 30—40 km. pe secundă, intră în atmosfera noastră, prin frecare se aprind şi uneori fac explozie, rămăşiţele căzând pe solul nostru. Cele mai multe asemenea pietre conţin fier, nikel şi alte metale. Reproducem fotografia unui meteorit căzut în Oregon (Statele-Unite), lung de peste 3 metri, înalt de peste 2 metri.

Fotografia unui meteorit

Sunt alţi meteoriţi însă şi mai mari. E drept că o ploaie de asemenea cadouri cereşti ar fi cam neplăcută.

Caisele au fost aduse în Europa din Armenia, gutuile din Creta, smeura de pe muntele Ida şi dudul din China.

Sfânta Sofia din Constantinopole are o înălţime de 58 metri.

PUBLICAŢIUNILE

pe cari le întrebuinţeaz Zia ul Călătoriilor şi al ştiinţelor populare

Franceze. — *Nature, Revue Scientifique, Revue générale des sciences, Bulletin astronomique, Bulletin de la société astronomique de France, Cosmos, Journal de voyages.*

Germane. — *Kosmos, Weltall, Naturwissenschaftliche Rundschau, Sirius, Stein der Weisen, Astronomische Nachrichten, Himmel und Erde.*

Engleze. — *English Mechanic, Knowledge, Observatory, Monthly Notices, Nature.*

Americane. — *Scientific American, Science, Popular Science Monthly, Popular astronomy.*

Belgiene. — *Ciel et Terre.*

Române. — *Revista ştiinţifică „V. Adamachi".*

Altele. — *Rivista di Astronomia, Scientia şi numeroase buletine ştiinţifice.*

De cele mai multe ori indicăm la noutăţi ştiinţifice, sau în articole separate, publicaţiunea ce o cităm, rezumăm, saŭ traducem.

După cum cititorii pot să vază, se înţelege pentru ce publicaţiunea noastră e în curent cu tot ceea ce se petrece în întreaga lume ştiinţifică.

Bucovina are o populaţie de 801.364 locuitori.

O tragedie la polul nord[1]

Părăsiţi

La 25 Septembrie 1883 abia, membrii expediţiunei Greely ajunseră pe solul îngheţat al marelui arhipelag antarctic, în baia Baird.

Două ierni suferiseră eî şi cu toate acestea nicî unul nu lipsea dela apel; aceasta se datora şi doctoruluî Pavy.

De 50 de zile de când fugiseră din portul Conger, eî abia făcuseră 75 mile spre sud; cu alte cuvinte nu înaintaseră decât numaî cu 6 km. pe zi.

Baia Baird avea însă o înfăţişare înspăimântătoare. Eraŭ vârâţî între doui imenşî gheţarî ce se uneaŭ spre vest. Era un fel de imens coşciug, de unde nu maî puteau să vază nicî razele muribunduluî soare.

Le era peste putinţă să vază de acolo insula Litteton, unde era scăparea, unde trebuia să se afle expediţia trimeasă după eî.

Nu trebuiaŭ să maî piarză nicî un moment.

Locotenentul Lockwood, sergentul Rice şi eschimosul Jens fură însărcinaţî să dea de insulă. Li se deteră merinde pentru cincî zile. In acelaşî tip, într'o altă direcţiune, sergentul Lang şi eschimosul Frederic, ceî maî dibacî vânătorî dintre eî se puseră să pândească vânaturî. Ceîlalţî naufragiaţî începură să construiască o colibă provizorie, căcî speraŭ că nu vor ierna acolo.

In acest timp, ceî treî călătorî mergeau în marş forţat spre capul Sabine. Drumul era lung şi greŭ, maî ales că nopţile erau din ce în ce maî lungî. Incepu apoî să ningă, fulgî de zăpadă del licaţî ca acele şi ca şi acele înţepau pielea.

La 4 Octombrie dimineaţă zăriră un cairn, foarte bine aşezat. Orîce navă care ar fi trecut pe acolo l-ar fi zărit pe coastă. In mijlocul uneî grămezî de pietre, pus într'un butoî, se înălţa un steag de navă.

Lockwood dete steagul jos şi în urmă şi butoiul. Scoase un strigăt de bucurie: în butoî se aflaŭ plicurî pecetluite.

— Ura! strigară eî câte treî.

Lockwood se aşeză pe o stâncă de ghiaţă, pe când ceî doî însoţitorî stăteaŭ în picioare.

Pe măsură ce citea însă, se înfiora, lacrămile îî curgeaŭ din ochî, mâinele îî tremuraŭ. Ştirile erau îngrozitoare. In 1882 venise nava Neptun, comandată de un căpitan nepriceput, care nu înţelesese însemnătatea misiuneî. Se oprise în Littleton şi lăsase câteva aprovizionărî. Nu căutase maî departe.

Generalul Hazen maî trimise în 1883 două steamere *Prôteu* şi *Yantic*. Primul vas fu zdrobit de ghiţurî şi marinariî abia avură timpul să se refugieze pe *Yantic*. Comandanţiî crezură că aŭ isprăvit misiunea lor... şi se reîntoarseră în patrie, uitând că trebuiaŭ să caute misiunea Greely.

Intre altele lăsaseră în insula Littleton şi o barcă. Lockwood vedea bine că acum îî aştepta moartea; trebuiau să moară de foame, de frig, de disperare.

Veni noaptea iarăşî, noaptea rece, nemiloasă şi o petrecură ghemuiţî lângă cairn.

Când se întoarseră găsiră şi pe Lang şi pe Eschimosul săŭ, carî în loc să se întoarcă cu vânat se întorseseră obosiţî şi morţî de foame.

Aceasta era altă lovitură, căcî dovedeaŭ că în localitatea aceia nu e de loc vânat.

Când aflară ştirea adusă de Lockwood toţî rămaseră trăzniţî.

Nu le rămăsese decât să transporte proviziunile, să le aducă în tabăra lor de la cairnul din insula Littleton.

Din fericire, printre proviziunî era şi o lădiţă cu suc de lămâie, care e excelent contra scorbutuluî.

Rămânea să se ducă el cu sergentul Brainard şi cu doctorul Pavy, ca să aducă merindele şi barca. Acea barcă putea să înlocuiască în mod avantajos *Narvalul*, când ar fi voit să maî facă o excepţiune pe apă la insula Littleton.

Din nefericire, când aduseră barca văzură cu toţiî, că e găurită şi că nu poate fi reparată. O făcură acoperiş pentru coliba lor, covor fiind pânză de corabie.

Starea lor se înrăutăţea, căcî nu aveau nicî uleî pentru lumină şi nopţile eraŭ lungî. Oh! şi ar fi băut uleiul, dar puţinul care-l avea, le servea să facă lumină cu el când mâncaŭ. Tot atuncî citea şi rupturile de ziare, în care fuseseră învelite proviziunile. *Narvalul* fu sacrificat, căcî le trebuia lumină, căldură şi nu voiaŭ să moară.

In numărul viitor: prima victimă, un nebun.

1) Vezî numerile 1—6.

Din lumea timbrelor

Egeo. — Se ştie că Italia a ocupat milităreşte 13 insule din marea Egee şi anume: *Rodi, Caso, Lipso, Piscopi, Cos, Calimno* şi *Patmos*. Pentru aceste 13 insule se prepară tot atâtea seriî de mărcî a câte 7 valorî, adică în total 91 de valorî.

Până acum s'aŭ pus în curs la Rodos numaî două valorî italieneştî (25 şi 50 c.), purtând imprimat cuvântul „*Egeo*".

Cum ocupaţia insulelor nu-î încă definitivă, s'ar părea problematic, dacă aceste seriî se vor pune în circulaţie.

Se ştie însă, că conform capitulaţiunilor tratatuluî italo-turc de la *Ouchy*, se prevede libertatea Italieî de a creia oficiî poştale în insule, chiar după retragerea armatelor sale. **Also.**

Vioară făcută din beţe de chibrituri

Un american de fel din Bay Citiy, Wisconsin a lucrat un an de zile la o vioară, construită numaî din beţe de chibriturî. *Scientific American* reproduce o fotografie a vioreî, din care se vede că instrumentul astfel construit e foarte elegant. Constructorul spune că scoate nişte sunete admirabile. De o cam dată e expusă la expoziţia statuluî Minnesota.

Cele şeapte culori ale curcubeuluî

Curcubeul s'a născut în ziua când întâia rază de soare atinse întâia picătură de apă. Cele şeapte culorî ale Curcubeuluî sunt ale aceleî bande colorate pe care o obţiî în experienţa bine cunoscută a cabinetelor de fizică, când se frânge o rază de lumină prin prizma de cristal. Raza de lumină albă, proiectată pe un ecran, se descompune şi apare sub forma uneî panglice colorate: *spectrul solar*. Cele şeapte culorî carî formează acest spectru, cu *violet* sus, *roşu* jos, sunt suprapuse:

Violet, indigo, albastru, verde, galben, portocaliu, roşu.

Cum se formează Curcubeul. — Pentru a forma adevăratul Curcubeu, Natura, lucrează tot aşa ca şi fizicianul în laboratorul săŭ. Razele soareluî vin să se frângă în picăturile de apă, carî aŭ rolul de prizmă. Lumina solară, trecând prin ele, se descompune în cele şeapte culorî fundamentale şi Curcubeul se formează.

Ca să vezî un Curcubeu, *trebue să staî cu spatele spre soare*. Ca în spectrul ordinar, cele şeapte culorî se zugrăvesc pe norî, cu *violetul* înăuntru şi cu *roşul* în afară. Arcul e în general necomplect. Poţî totuşî să vezî cercul în întregime dacă eştî aşezat pe o înălţime, de exemplu pe o stâncă care stă în piezişul uneî cascade.

Capriciile Curcubeuluî. — Nimic maî fugitiv şi maî capricios ca acest Curcubeu. Maî întâiŭ, aceî carî văd Curcubeul văd cu toţiî un arc diferit. Dacă cineva îşî schimbă locul, fenomenul de optică se mută, şi el, şi, prin urmare, formarea arculuî colorat este supusă legilor *reflexieî* şi *refracţieî* lumineî. Douî observatorî vecinî pot uşor verifica că *picioarele* arcurilor lor respective nu staŭ pe aceleaşî puncte ale orizonuluî. Curcubeul este adesea *dublu*; atuncî stă deasupra un arc maî puţin strălucitor a căruî culorî sunt pe dos, *violetul* afară, *roşul* înăuntru. (Acest fenomen îşî are explicaţia într'o dublă reflexie de lumină în picătura de apă).

Arcul poate fi *întreit, împătrit, încincit* chiar. Arcurile colorate se taie, se încolăcesc, se arăt răsturnate, întinzând către norî vârfurile lor luminoase. Arcurile pot să se formeze pe lacurî, râurî: atuncî se zice că aŭ *picioarele în apa*. Aceste curbe încolăcite ofer cel maî frumos spectacol.

Curcubeurile de Lună saŭ de Ceaţă. — Lumina Luneî poate da Curcubeurî; dar sunt maî palide ca acele formate de soare. Ceaţa dă arcurî *albe*, băşicuţele umede fiind prea micî pentru a descompune lumina.

Focşanî. **J. Mer-tor.**

In secţiunea de geometrie dela Academia de ştiinţe din Paris, a fost ales învăţatul Hadamard, în locul mareluî Poincaré, care a murit.

Printre cărţile de astronomie populară în româneşte, una dintre cele maî frumoase e „Ad astra" de I. Corbu.

O balenă colosală de 26 metri lungime

Balena aceasta colosală avea o lungime de 26 de metri şi nu cântărea mai puţin de 87 tone, adică 87.000 kilograme. A fost prinsă pe coasta Americei de nord.

Ornitorincul e un mamifer care face ouă şi se nutreşte ca raţele.

Camoens, poet portughez, autorul poemeĭ Lusiadele (1524—1579).

Lacul Tchad din Africa are o suprafaţă de 16 miĭ km. pătraţĭ.

Italia are o populaţiune de 36 milioane locuitorĭ, iar Spania 20 milioane.

Eurasia numesc uneorĭ geografiĭ şi geologi Europa şi Asia la un loc.

Cea maĭ mare adâncime în Marea neagră e de 2240 metri.

O Româncă

— face înconjurul lumeĭ —

D-na Theodora Dumitrescu-Câmpina, proprietara instituţieĭ „Universul", a primit din partea d-neĭ Stefania Cohen, originară din Bucureştĭ, următoarea scrisoare din Bombay. D-na Cohen face înconjurul lumeĭ şi va trimite d-neĭ Dumitrescu-Câmpina amănunte interesante despre ţările vizitate. Mulţumind distinseĭ proprietare a „Universuluĭ" pentru plăcerea ce va procura cititorilor noştri permiţându-ne reproducerea scrisoareĭ, dăm maĭ jos scrisoarea în chestiune:

Scumpă prietenă,

Mă ţin de promisiunea de a scrie despre călătoria mea împrejurul lumeĭ. Sunt deja în Bombay (India) şi nu vă pot descrie ce bine am petrecut pe vapor. După mine nu cred să existe o plăcere maĭ mare, de cât o astfel de călătorie lungă pe mare într'o societate restrânsă de circa 500 pasagerĭ toţĭ dispuşĭ numaĭ a petrece, având în fie care seară balurĭ, diferite jocurĭ, balurĭ mascate şi multe alte distracţiunĭ.

Masa e la fel cu cea dela cele maĭ marĭ hotelurĭ de primul rang şi întocmită după preceptele higieneĭ ca să nu se îngreuneze stomacurile. Sunt apoĭ hale marĭ de gimnastică, băĭ electrice, bazinurĭ de înotat şi băĭ calde şi recĭ. Sunt doctorĭ şi farmaciĭ, tot gratis, însă slavă domnuluĭ, dela 18 (13) Octombrie de când m'am îmbarcat pe vaporul „Cleveland" la Villefranche n'am avut nevoie de nicĭ un medicament. Am suferit şi sufer numaĭ de căldură de când am intrat în canalul Suez, în clima tropicală; maĭ cu seamă 4 zile, cât a durat trecerea pe marea Roşie era o căldură umedă. Ziua şi noaptea eram scăldată în năduşeală. Marea Roşie este cu un canal lung şi îngust ale căruĭ malurĭ sânt într'o parte pe coasta Arabieĭ şi cealaltă pe coasta egipteană. Pustiĭ, munţĭ şi nisipurĭ; toată lungimea măriĭ, de circa 2300 kilometri este închisă ca o groapă fără cel maĭ mic curent de aer. Astfel se şi explică acea căldură umedă, de care n'am scăpat de cât la eşirea pe Oceanul Indian, la oraşul Aden, care e o ocupaţiune fortificată engleză de 50.000 locuitorĭ, între care vre-o 2000 Europenĭ şi restul Arabĭ, Somalĭ, şi alţiĭ. Este cheia măreĭ Roşiĭ, ca Bosforul la marea Neagră.

După cincĭ zile pe Oceanul Indian tot calde, însă fără umezeală, iară nopţile plăcute, am ajuns la Bombay. Un oraş foarte frumos. Cuartierul European are clădirĭ carĭ pot sta în capitalele Europeĭ, ba încă Gara Victoria este cea maĭ impozantă şi maĭ mare din toată lumea. Posta nouă într'un stil gotic, este de o frumuseţe rară, asemenea şi Universitatea, o donaţiune a unuĭ Pars Sir Cowargec Dehargir, care a instalat şi o bibliotecă foarte mare într'ânsa. Intr'un stil veneţian gotic şi foarte pompos este palatul guvernatoruluĭ şi al membrilor consiliuluĭ, apoĭ în stil gotic englez Inalta curte de justiţie.

Aşa multe spitalurĭ ca în Bombay n'am văzut nicăerĭ în proporţie cu locuitoriĭ al căror număr e de un milion. Cea maĭ mare parte din aceste spitalurĭ sunt donaţiunĭ ale Parsilor clădite cu o risipă de loc şi faţade ca palaturile cu grădinĭ marĭ. Un spital curios care nu există în toată lumea e spitalul animalelor numit Pinjropol şi tot odată şi azilul de bătrâneţe al animalelor şi pasărilor, unde li se dă mâncare şi sunt îngrijite cu medicamente până a sfârşitul vieţeĭ lor. Sunt grajdurĭ şi curţĭ deosibite pentru fiecare, aşa pentru vacĭ, boĭ, caĭ, mieĭ, taurĭ, măgarĭ, câinĭ, găinĭ, pagapali, etc. etc.

Grădina zoologică conţine multe exemplare de fiare sălbatice, carĭ nu pot trăi decât în clima tropicală şi nu se pot vedea de cât aci.

Pe un deal numit „Malabar-Hill" în apropiere oraşuluĭ sunt vilele bogaţilor şi în mijlocul acestuĭ deal, într'o grădină mare şi frumoasă este Cimitirul Pasăritor numit *Towers of silence* (turnurĭ ale tăceriĭ) şi într'adevăr în fundul grădineĭ se văd 5 turnurĭ înalte pe cari staŭ miĭ de vulturĭ şi ciorĭ marĭ, aşteptând prada lor. Nicĭ popiĭ nicĭ familiile morţilor nu pot ajunge acolo, ci numaĭ aceĭ carĭ transportă pe morţĭ. Turnurile aŭ uşĭ de fier, pe unde sunt băgaţĭ morţiĭ înăuntru şi după 10 minute se scot numaĭ oasele. Vulturiĭ şi ciorile fac această operaţiune. Oasele sunt aruncate într'un bazin cu apă unde cu timpu se înmoaie şi ne contopesc. La o parte de tot maĭ e un turn destinat pentru sinucişĭ. De aci m'am dus la un alt cimitir, al Hinduşilor, unde am văzut un alt procedeŭ de înmormântare. Sunt instalate aproape 15 căruţe de fier în formă de potcoavă, în care se pun până la jumătate lemne de foc foarte uscate, în lungime de 1 m. 70 — 1 m. 80.

Se aşează mortul pe acel rug şi de-asupra luĭ se pune iar lemne. Un brahman împreună cu un membru din familia mortuluĭ merg de treĭ orĭ împrejurul căruţeĭ, stropind cu apă sfinţită din Gange, apoĭ dă foc în maĭ multe locurĭ unde s'aŭ băgat paie şi în cel mult o oră lemnele şi mortul sunt consumate rămânând numaĭ cenuşă şi ceva din oase, carĭ noaptea sunt transportate la mare şi aruncate.

In ziua când am fost acolo aŭ fost arşĭ 5 morţĭ. Nu se face deosebire între săracĭ şi bogaţĭ, dor că aceştia din urmă, pot fi arşĭ cu lemne scumpe. Inainte de domnia Englezilor, eraŭ arse de viĭ şi văduvele împreună cu bărbaţiĭ lor şi vaĭ de aceea femeie care ar fi refuzat, căcĭ toată lumea şi chiar familia eĭ ar fi dispreţuit-o şi persecutat-o. Cu toate măsurile energice luate de guvernul englez, tot se maĭ întâmplă în interiorul Indieĭ să se ardă în secret văduve.

In mijlocul prăvăliilor indigenilor vezĭ câte odată fără să distingĭ bine, un templu al Hinduşilor, al Parşilor, sau o moskeă a Mohamedanilor şi alăturĭ casse de misionarĭ metodiştĭ etc. In templele Hinduşilor sunt vacĭ sfinţite legate la intrare, saŭ chiar libere în interior. Sunt îngrijite cu mâncare până la moarte. Credincioşiĭ fanaticĭ aşteaptă până ce vaca se baligă, şi se ung pe locurile bolnave; pleacă satisfăcuţĭ că se vor însănătoşi. Astfel este în templul Parşilor. E o curăţenie exemplară. Biblia lor e Zandvesta a luĭ Zoroastru. Sunt oamenĭ foarte deştepţĭ şi pricepuţĭ. Tot comerţul cât şi finanţele ţăreĭ staŭ în mâinile lor. Sunt foarte darnicĭ. Am văzut spitale, şcolĭ, universităţĭ de sute de milioane, dăruite de dânşiĭ. Eĭ sunt recunoscuţĭ prin pălăria lor ascuţită, de muşama, saŭ tinichea. Tot astfel se cunosc şi Hinduşiĭ saŭ Mohamedaniĭ prin portul pe cap al turbanuluĭ cu diferite culorĭ; poţĭ şti şi casta căreia aparţine. Sunt 4 caste principale, carĭ se împart iar fie care în alte multe clase şi ţin aşa mult la rangul lor, că se iaŭ în căsătorie numaĭ din casta lor. Este o înjosire ca o familie să vie în contact cu o casta maĭ joasă ca a luĭ.

De oarece un Hindus preferă moartea de cât să nege casta în care se află, Englezii aŭ impus taxele de contribuţie pe caste şi clase. Plătesc fără nicĭ o opunere, maĭ cu seamă că locuitoriĭ Indieĭ din cauza abţineriĭ lor de la carne şi băuturĭ spirtoase sunt nişte fiinţe fără voinţă, slabĭ şi foarte puţin ajung la bătrâneţe. Aşa se şi explică cum 320 milioane de locuitorĭ sunt guvernaţĭ de 70.000 englezĭ, câţĭ se află în oată India şi anume 64.000 soldaţĭ englezĭ, afară de soldaţĭ indigenĭ şi 6000 ofiţerĭ administratorĭ financiarĭ etc.

Este un spectacol frumos să vizitezĭ cartierul indigenilor, aşa numit „Natiol Toron".

Străzile înguste sunt pline de lume, d'abia am putut străbate cu trăsura. In interval de 2 după prânzurĭ am vizitat o mică parte din aceste străzĭ. Ceeace n'am văzut nicăerĭ, am văzut aci. Toate prăvăliile sunt cu 80 centimetri peste trotuarul, fără scărĭ, carĭ să-ţĭ faciliteze accesul înnăuntru. Cumpărătoriĭ staŭ pe stradă şi neguştoriĭ expun mărfurile lor şezând turceşte. Am văzut într'o prăvălie cât o cutie zece oamenĭ, carĭ aŭ servit şi tot odată şi lucrează acolo. Până noaptea târziŭ nu pleacă d'acolo. Aci chiar şi mănâncă. Vă puteţĭ închipui necurăţenia care domneşte acolo, maĭ cu deosebire în străzile unde se gătesc bucate, ce se vând în castroane micĭ de pământ. De aceea holera nu lipseşte nicĭ odată din Bombay şi când plecĭ d'aci te caută un medic şi 'ţĭ dă un certificat de sănătate, altfel nu eştĭ primit în alte porturĭ.

Mâine plec în interiorul Indieĭ, de unde vă voĭ trimite alte ştirĭ.

Până atuncea vă salut cu dragoste.

Stefanie Cohen

Automobil cu sală de mâncare

Culmea pentru un automobil modern e să aibă şi o sală de mâncare. După câteva ore de călătorie, ţi se face foame şi nu vreĭ să te opreştĭ la umbra unuĭ pom, nu aĭ sufletul atât de poetic, sau călătoreştĭ pe vreme rea. Unde puĭ masa? Un neamţ deştept, a găsit un mijloc excelent. Numaĭ un resort şi iată că în faţa călătoruluĭ se ridică o masă elegantă. Ale mâncăreĭ le aĭ toate într'un cufăraş, le înşirĭ pe urmă, şi dejunul e gata.

Scientific American dă o fotografie a unuĭ asemenea automobil. La masă stă o doamnă foarte drăguţă, ceia ce deschide şi pofta de mâncare neautomobiliştilor.

Noutaţi ştiinţifice

Lampă electrică cu vaporĭ de cadmium. — Fizicianul german Walfke a inventat o lampă electrică cu vaporĭ de cadmium, care dă o lumină cu totul albă, iar nu ca lampa electrică cu vaporĭ de mercur, care dă o culoare verde. Vaporiĭ de cadmium apoĭ nu atacă sticla.

Telegrafia fără fir. — Se ştie că antenele uneĭ instalaţiĭ pentru telegrafia fără fir, trebuie să aibă o mare înălţime, pentru a putea primi radiotelegramele. D. Rothé din Nancy a reuşit însă să primească comunicărĭ radiotelegrafice dela turnul Eiffel, cu antene cât se poate de scurte. A şi făcut o comunicare în această privinţă Academieĭ de ştiinţe din Paris.

Ţesăturĭ de bumbac carĭ nu ard. — La congresul de chimie din New-York, între alte comunicărĭ, a fost şi aceia a d-luĭ W. H. Perkin, care a reuşit să facă, ca ţesăturile de bumbac să nu se maĭ aprindă. Ţesătura e pusă într'o soluţiune de stannat de sodă, uscată apoĭ cu totul şi cufundată iar într'o soluţie de sulfat de amoniac, apoĭ iar uscată. Ţesătura e impiegnată astfel de oxid de staniu şi de sulfat de sodă. Sarea aceasta e eliminată prin spălarea cu apă şi în urmă ţesătura nu maĭ e combustibilă. Culorile ţesătureĭ nu suferă nimic. Atât numaĭ că staniu fiind scump, astfel de ţesăturĭ ar fi maĭ scumpe. O casă englezească din Manchester, Whipp Bros and Tod a şi pus în vânzare asemenea stofe, denumite Non-Flam. Nu va fi de mirare să le vedem în curând şi la noĭ.

Pata albastră mongolică. — Copiiĭ de rasă galbenă, se nasc cu o pată albăstrie pe rinichĭ, saŭ pe spate. Pata dispare însă cu timpul. O are şi maimuţa, dar pentru toată viaţa. Se maĭ găseşte apoĭ la Japonezĭ, în Java, la Polinesieniĭ din Hawai, în Tahiti, Insulele Marchize, Maori din Noua Zelandă, Eschimoşiĭ din Groenlanda, în Alaska, California, Mexic Patagonia, dar tot la copiĭ de rasă galbenă. D-rul Bruch a găsit-o însă şi în Tunis la copiĭ de arabĭ, evreĭ, sicilienĭ etc. Copiĭ carĭ o aŭ sunt toţĭ brunĭ. *La Nature* luând această ştire după *la Presse Médicale*, conchide că ea demonstrează, că pata albastră nu e specifică razelor mongolice, după cum se credea până acum.

Animalele şi eclipsele de soare. — Cu prilejul eclipseĭ de soare dela 4 Aprilie trecut, d. Lapicque a observat animalele şi păsările din grădina plantelor a Parisuluĭ. Vrăbiile e drept, s'aŭ dus să se culce, leiĭ s'aŭ întins să doarmă, dar toate celelalte pasărĭ şi mamifere eraŭ cu totul nepăsătoare. TocmaĭAn momentul când eclipsa era la maximum, un păun îşĭ rotea coada.

Alţiĭ observatorĭ aŭ văzut albinele întrerupându-şĭ lucrul, maimuţele eraŭ neliniştite, ursul alb s'a ascuns.

Camptosaurul. — Muzeul de paleontologie din Washington s'a îmbogăţit cu scheletele a două enorme reptile fosile, dintre cele numite camptosaurul. Cel mare are 6 metri lungime, coada având 3 metri, cel mic nu are decât 3 metri. Nu sunt marĭ deci ca enormul Diplodocus, despre care am vorbit, dar presintă un alt interes. Grupul căruia aparţin se apropie mult... de păsărĭ, dentiţiunea lor fiind prea puţin desvoltată, partea dinainte a gureĭ, fără dinţĭ, era, de sigur, prelungită, printr'un cioc.

Spaima melcilor. — In Mexic există o moluscă care e mare mâncătoare de carne. Ca şi melcul, are şi ea casa eĭ, dar e mare biata moluscă şi nu prea încape bine în casă. Aceasta nu o înmpiedică să plece la vânătoare după melcĭ, pe cari cum îĭ prinde îĭ mănâncă. Işĭ vâră limba pe... uşa caseĭ şi suge, până çe produce vidul şi carnea melculuĭ îĭ vine singură în gură. E excelentă decĭ această moluscă, căcĭ distruge melciĭ, cari fac atâta răŭ legumelor şi saladelor. Un învăţat a trimes maĭ multe asemenea moluşte în Franţa, să vază, dacă se pot aclimata; le zice *glandine* acestor mâncăcioase, care în 24 de ore pot să mănânce, fiecare, câte 12 melcĭ. Le-am aduce şi la noĭ.

Premiul Nobel pentru chimie. — E pentru a treia oară, că premiul Nobel pentru chimie se dă în Franţa. Moissan l'a obţinut cel dintâĭ pentru izolarea cloruluĭ şi aplicaţiunile cuptoruluĭ electric. D-na Curie l-a obţinut pentru descoperirea şi studiul adâncit al radiuluĭ. Anul acesta a fost acordat chimiştilor francezĭ Grignrad şi Babatier, după îndemnul mareluĭ fizician Arrhenius.

Copiiĭ înapoiaţĭ la minte. — D. Raoul Dupuy a înaintat Academieĭ de ştiinţe di Paris, un memoriu cu privire la tratamentul copiilor înapoiaţĭ la minte, prin extragerea glanduleor interne asociate. După ce a stabilit o deosebire între anormaliĭ cari sunt aşa din cauza uneĭ leziunĭ erebrale şi între *distroficĭ*, cari sufăr o întârziere a evoluţiuneĭ, autorul spune, că aceştia din urmă, sunt bolnavĭ carĭ aŭ turburărĭ patologice de creştere, însoţite de intoxicare. Eĭ aŭ nutriţiunea şi circulaţiunea defectuoasă şi acestea se pot modifica, administrând copiilor oare cari extracte glandurale şi sărurĭ minerale. Ajungĭ astfel la rezultate foarte interesante cu privire la apaticĭ, epilepticĭ, etc. Totul e să începĭ de când observĭ lucrul. Părinţiĭ, bine înţeles, trebuie să se alarmeze ceĭ dintâĭ şi să consulte medicul.

Sanie sub-marină. — Scafandrieriĭ, cufundătoriĭ în adâncimile misterioase ale măreĭ, vor avea acum şi săniĭ pentru explorările lor în fundul apeĭ. Astfel de săniĭ construieşte în prezent uzina Drägewerk din Lübeck. E o sanie remorcată de un vapor automobil. Scafandrierul se coboară în sanie şi se poate preumbla foarte comod. Unde o să ajungem?

Staţiunile de telegrafie fără fir. — D. H. Thurn din Berlin a făcut un studiu asupra telegrafieĭ fără fir şi publică şi o statistică a staţiunilor.

Cele maĭ multe le are Statele-Unite (500 pe navi şi 142 pe coaste), Anglia (668 pe navi şi 43 pe coaste), apoĭ Franţa şi Germania. In total sunt 2450 de staţiunĭ radiotelegrafice pe navi şi 375 pe coaste, aceasta până la 15 Iulie 1912.

România e trecută cu 5 staţiunĭ pe năvi şi 1 pe coastă; Bulgaria cu 1 pe navă şi 1 pe coastă.

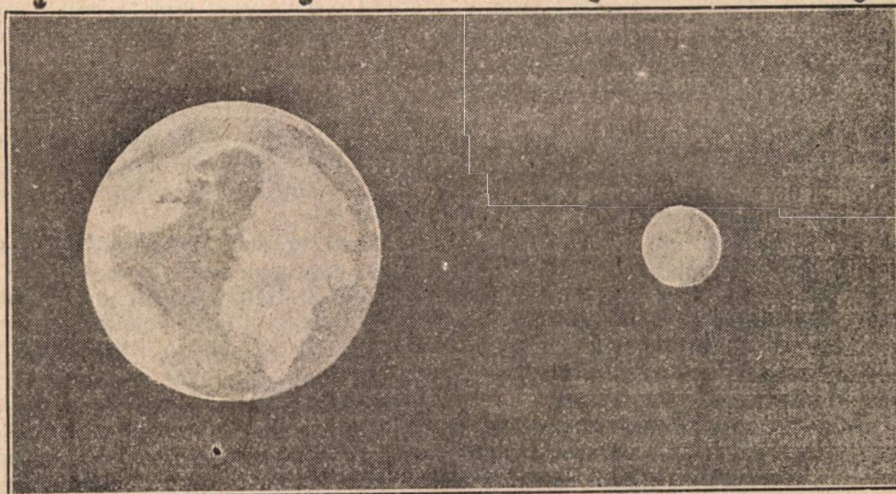
La numărul total se maĭ pot adăuga însă unele staţiunĭ pe coaste din diferitele coloniĭ.

Reţeaua telefonică cea maĭ încărcată.

Pământul şi Luna

Pământul nostru, tot învârtindu-se în jurul Soareluĭ, la o depărtare mijlocie de 149 milioane kilometri, are şi un satelit, căcĭ pe când Pământul are 12.700 km., Luna nu are de cât 3482 km., decĭ un volum de 50 de orĭ maĭ mic de cât al Pământuluĭ.

In gravura alăturată e representată numaĭ mărimea comparată a Luneĭ faţă de

Dimensiunile comparate ale Pământuluĭ şi Luneĭ

Luna, care se învârteşte în jurul Pământuluĭ, după cum acesta se învârteşte în jurul Soareluĭ — „Luna e o mahala a Pământuluĭ", a spus un astronom şi cu drept cuvânt, de oarece e cel maĭ apropiat corp ceresc de noĭ. E mică, ce e drept, mărimea Pămătuluĭ, dar nu e păstrată şi proporţia distanţeĭ, căcĭ ar fi trebuit să trimetem chipul Luneĭ prea departe şi nu prea ne ajungea formatul publicaţiuneĭ noastre.

Stockholm are 191 posturĭ pentru mia de locuitorĭ, un post pentru 5 locuitorĭ, iar Copenhaga nu are de cât 95 posturĭ pentru mia de locuitorĭ.

Cea maĭ mică uzină centrală de electricitate e cea din cătunul Sacramento din Nebraska, spune *Electrical World*. Cătunul nu are de cât vre-o... 12 locuitorĭ, cu toate acestea aŭ construit o centrală, foarte modestă de altfel: o maşină de 3 caĭ, încălzită cu cărbunĭ şi petrol, care serveşte foarte bine la cele 30 lămpĭ electrice ale locuitorilor.

Cinematograful în culorĭ. — Cum se obţine această minune? Aparatul care ia fotografiile, are treĭ obiective suprapuse. Inaintea fiecăruĭ obiectiv e aşezat un filtru colorat, unul albastru-violet, altul verde, al treilea roşu portocaliŭ. Vederile sunt luate decĭ de treĭ orĭ, suprapuse pe aceiaşĭ peliculă, dar fiecare nu e impresionată de cât de razele alese cu ajutorul ecranelor-filtrurĭ. Developarea dă o bandă negativă neagră şi albă şi obţinerea bandeĭ pozitive se face ca de obiceĭ. Proiecţiunea se operează cu un aparat, care are şi el treĭ obiective bine suprapuse şi având şi ele aceleaşĭ ecrane ce aŭ slujit la obţinerea bandeĭ negative. Pe pânză, cele treĭ imaginĭ coincid, formează o singură imagine, o sinteză a celor treĭ culorĭ fundamentale, carĭ reproduc exact pe cele din natură.

Luminozitatea plantelor. — Intr'o scriere apărută de curând, profesorul H. Molisch discută chestiunea luminozităţeĭ plantelor şi în special a bacteriilor şi fungilor. Molisch conclude că această luminozitate se datoreşte producţieĭ uneĭ substanţe în celula vie, din cauza apeĭ şi a oxigenuluĭ liber şi că această substanţă e saŭ o proteină, saŭ o fosfatidă.

Disparitia oxigenului din atmosferă.— Profesorul Gottlob Linck a ţinut o conferinţă la Jena, pe care a tipărit-o zilele trecute cu privire la formarea pământuluĭ şi a atmosfereĭ luĭ, ocupându-se în special cu motivele pentru care avem în prezent proporţia cunoscută de oxigen şi de azot. Vorbind despre viitorul atmosfereĭ, spune că prin progresiva oxidare a fieruluĭ în rocele eruptive, atmosfera va fi din ce în ce maĭ lipsită de oxigen, până ce nu va maĭ putea să întreţină formele de azĭ ale vieţeĭ.

Petele solare. — In primele zile ale luneĭ Decembrie aŭ apărut un grup de pete solare, lungimea grupuluĭ fiind una a zecea din diametrul solar; un alt grup a apărut câteva zile maĭ târziŭ. Odată cu apariţia maĭ frequentă a petelor solare (până acum am avut minimul petelor solare), s'ar putea ca şi timpul să se facă maĭ frumos. Din 1913, după ipoteza unuĭ profesor vienez, vremea, în general ar putea fi călduroasă şi secetoasă.

Ora cu ajutorul telegrafieĭ fără fir. — La Paris a avut loc o conferinţă internaţională cu privire la modul de a se da ora exactă cu ajutorul telegrafieĭ fără fir. Aŭ asistat delegaţiĭ a 13 ţărĭ europene (şi Grecia a fost reprezintată, nu însă şi România) şi două americane. S'aŭ pus astfel temeliile uneĭ ,,Comisiunĭ internaţionale a oreĭ", care va avea un birou executiv în Paris. Nouă staţiunĭ de pe întregul glob vor trimete semnale pentru a da ora exactă. Planul general va fi pus în aplicare la 1 Iulie st. n. 1913.

Chestiunea perturbărilor semnalelor radiotelegrafice din cauza agenţilor atmosfericĭ, va fi studiată la o puternică staţiune radiotelegrafică ce se construeşte la Laeken.

Desvoltarea industrieĭ în Elveţia. — După o statistică oficială făcută de curând, numărul uzinelor, fabricelor şi manufacturilor din Elveţia a ajuns în 1911 la 7846. Numărul lucrătorilor, care în 1882 era de 134.862, a ajuns în 1911 la 329.841. Numărul copiilor întrebuinţaţĭ în industrie e de 51.155 ((22.790 în 1888). Numărul femeilor salariate în industrie faţă cu creşterea populaţieĭ a descrescut: în 1888 eraŭ 59.697, în 1911 eraŭ 117.864.

Sexualitatea naşterilor în Franţa. — D. René Worms într'o scriere cu titlul de maĭ sus, caută să stabilească, că în societăţile omeneştĭ şi maĭ cu seamă în Franţa, condiţiunile de branş influenţează asupra sexuluĭ copiluluĭ ce se va naşte: când sunt rele se nasc maĭ mulţĭ băeţĭ, când sunt bune, maĭ multe fete.

Naşterile şi morţile în Germania. — Statisticele pe 1911 pentru naşterile şi decesele din imperiul german, indică pentru Prusia un exces de naşterĭ asupra deceselor de 490.333, în loc de 581.465 ca în 1910. In Bavaria, pentru aceiaşĭ anĭ excesul a fost de 73.656 în loc de 84.682. Astfel, numaĭ în Prusia şi Bavaria plusul deceselor faţă de morţĭ a fost de maĭ mult de 100.000. Ministrul prusian de interne a trimes o adresă guvernatorilor din provincĭĭ, prin care la pune în vedere să se informeze pe lângă medicĭ, preoţĭ, avocaţĭ, etc., care e cauza că sunt maĭ puţine naşterĭ.

Pe timpul epoceĭ glaciare. — R. F. Scharf în scrierea sa intitulată „Distribuţia şi origina vieţeĭ în America" presupune, că în epocile glaciare, saŭ anteglaciare exista în nordul Atlanticuluĭ o limbă de pământ ce lega Scoţia, Islanda, Groenlanda şi Labradorul, adică Europa cu America. Maĭ înainte de epoca terţiară trebue să fi maĭ existat o legătură între Europa şi America, de la sudul Europeĭ, prin Antile şi America centrală. Pe acolo aŭ venit elemente din Europa în America. Chili apoĭ era în legătură cu Noua Zelandă şi de asemenea America de sud cu Africa de sud şi Madagascar. Migraţiunile s'aŭ făcut din cauza schimbăreĭ climeĭ.

Clima în luna Noembrie 1912.—Observatorul astronomic şi meteorologic de la Filaret, în buletinul săŭ meteorologic pe luna Noembrie ne spune că „luna Noembrie a fost caracterizată în general printr'un timp posomorât, foarte umed şi cu precipitaţiunĭ atmosferice extra-ordinar de abundente şi de lungă durată. Temperatura, aproape cea obişnuită în această lună, cu puţine excepţiĭ. Mişcărĭ sismice nu s'aŭ simţit nicăerĭ. Inundaţiĭ numeroase. Vântul dominant: Crivăţul (E. N. S.) Soarele s'a arătat foarte puţin. Buletinul e semnat de d-niĭ N. Coculescu, director şi G. D. Elefteriu, meteorologist.

Henri Poincaré. — Despre Poincaré se va maĭ scri încă multă vreme, căcĭ orĭcând va fi de actualitate viaţa şi opera acestuĭ geniu mondial. D. G. Bratu publică un studiu interesant asupra luĭ Poincaré în ultimul număr al „Revisteĭ Ştiinţifice V. Adamache", pe care trebue să-l citească toţĭ ceĭ carĭ vor să aibă o ideie justă despre opera luĭ Poincaré.

Congresul internaţional de medicină se va ţine în August 1913 şi vor lua parte 5000 de medicĭ ca delegaţĭ aĭ tuturor ţărilor. Ultimul congres a avut loc în 1909, la Budapesta. Preşedinte al congresuluĭ va fi Sir Thomas Barlow, preşedintele colegiuluĭ regal al medicilor.

Se va ţine în sala Albert Hall. Intre alte subiecte se vor discuta şi următoarele: sănătatea publiculuĭ, psychologia crimeĭ, cauzele boalelor epidemice, cauzele şi împiedicarea sinuciderilor, etc.

MISTERUL CUCULUI

Am vorbit despre modul cum oule cuculuĭ sunt clocite de piţul ce, care îngrijeşte în urmă de puii cuculuĭ. Reproducem o fotografie a unuĭ enorm pui de cuc, căruia o piţulice, cocoţată pe el, îi da mâncare.

Lărgimea Dunăreĭ

Publicăm în fiecare număr numeroase date ştiinţifice în 2—3 rândurĭ, pe carĭ cititoriĭ noştri le apreciază foarte mult. Se poate ca uneorĭ să fie ceva greşit, ceia ce nu e de mirare, căcĭ nicĭ cele maĭ serioase publicaţiunĭ ştiinţifice nu sunt fără erorĭ. D. general Dancov din Bucureştĭ ne atrage atenţiunea asupra uneĭ erorĭ cu privire la cea maĭ mare lărgime a Dunăreĭ, care nu e de 850 m. ci de 2310 m. maĭ la vale de Giurgiu. Cea maĭ mare lărgime însă, acolo unde sunt şi ostroave, e la sudul satuluĭ Topalu din Dobrogea, unde Dunărea are 3750 m. măsuraţĭ peste ostroavele Balaban şi Alionte.

Mulţumim d-luĭ general Dancov pentru deosibitul interes ce-l poartă acesteĭ publicaţiunĭ populare.

Papayerul e ur arbore ce creşte în părţile tropicale ale Americeĭ, fructul săŭ asemănându-se cu pepenele verde.

O stea minunată

Printre alte multe minunăţiĭ ale ceruluĭ, e şi o stea din constelaţiunea Baleneĭ, căreia pe latineşte iĭ zice *Mira Ceti* adică *minunea Baleneĭ.*

Steaua aceasta, dacă o cunoştĭ, dar nu o observĭ regulat, uneorĭ poţĭ să o vezĭ strălucind aproape cât o stea din Carul Mare, iar alte orĭ, veĭ căuta-o zadarnic, nu o veĭ găsi.

Piere ea de pe cer? Nu. Dar strălucirea iĭ se face din ce în ce maĭ mică până nu se maĭ vede de loc. Intrebuinţezĭ câtva timp binoclul. Cu acest simplu instrument o vezĭ iar, dar vine un timp, când nicĭ cu binoclu nu o maĭ vezĭ şi alergĭ, dacă aĭ la îndemână, la ajutorul uneĭ lunete. Dar nu se stinge cu totul, căcĭ o vezĭ cum se opreşte la mărimea 9.6, adică străluceşte aproape ca o stea de mărimea 10. Incet, încet, strălucirea eĭ creşte, creşte mereŭ, până când iar poţĭ să o vezĭ cu binoclu, apoĭ iar cu ochiĭ liberĭ. Şi aceasta se repetă cu o regularitate aproape matematică, cel puţin de când s'a descoperit acest fenomen curios (1596) şi până în zilele noastre.

Astronomiĭ pot să prezică cu oarecare preciziunea, în ce zile va avea Mira Ceti cea maĭ mare şi cea maĭ mică strălucire, cu alte cuvinte, când va fi strălucirea eĭ la *maximum* şi când la *minimum.* Astronomul Hartwig, directorul observatoruluĭ Bamberg din Germania, întocmeşte pentru fiecare an, un catalog de stelele variabile cunoscute până la acea epocă şi catalogul săŭ cuprinde pentru 1913 vre-o 1420 de stele variabile, stele ce-şĭ schimbă strălucirea în anumite perioade.

Mira Ceti va avea maximul de strălucire la 20 Aprilie *stil noŭ,* 1913, iar minimul la 12 Noembrie 1913. Faceţĭ singurĭ socoteala zilelor carĭ despart un maximum de un minimum. Pentru maximum Hartwig dă strălucirea 2.0, iar pentru minimum dă 9.6. Rar însă Mira Ceti ajunge să aibă mărimea 2.0, de cele maĭ multe orĭ nu ajunge de cât până la mărimea 3.0, saŭ cel mult 2. 5.

Care e cauza aceste variabilităţĭ? Mira Ceti (saŭ „omicrom din Balena" cum iĭ se maĭ zice), e un Soare şi încă un Soare maĭ bătrân de cât al nostru, are prin urmare maĭ multe pete, carĭ sunt semnele bătrâneţeĭ unuĭ Soare. L-aŭ pripidit bătrâneţele pe bietul soare Mira Ceti şi când abia străluceşte e maĭ tot acoperit cu pete. Când petele se împuţinează, el îşĭ recapătă strălucirea, căcĭ petele soareluĭ Mira Ceti aŭ şi ele o periodicitate ca petele Soaeluĭ, dar perioada lor e maĭ scurtă.

Cine doreşte să observe acest Soare la maximul luĭ va putea să ne ceară amănunte.

La maximum de strălucire fiind prea aproape de soare, nu va putea fi însă observată la acea epocă.

V. A.

Lumina cenuşie ce se observă pe discul luneĭ în partea neluminată de soare, se datoreşte lumineĭ pe care o răsfrânge Pământul în spaţiu, după ce a primit şi el lumina Soareluĭ.

Nebuloasa din constelaţia Orion

Pe bolta cerească, (care de altfel nu există, căcĭ boltă ni se pare cerul din cauza Pământuluĭ nostru), nu se află numaĭ stele şi îngrămădirĭ de stele, ci şi nenumăraţĭ norĭ luminoşĭ ca acela a căruĭ fotografie o reproducem aci. E nebuloasa din constelaţiunea Orionuluĭ, constelaţie în fotografiea alăturată. In mijlocul nebuloaseĭ se văd patru steluţe şi cu lunete marĭ chiar şeapte.

Norul acesta luminos are dimensiunĭ neînchipuite de marĭ şi lumina făcând câte 300,000 kilometri pe fiecare secundă, ar face zecĭ de ani de la un capăt al nebuloaseĭ la celalt. Ca maĭ toate nebuloasele se compune şi ea din gazele hidrogen, heliu şi nebulium, acesta din urmă

O fotografie a nebuloasei din constelaţia Orion

ce poate fi văzută în present, noaptea, spre miază-zĭ şi în mijlocul căreia se află treĭ stele cărora ţăraniĭ noştri le zic „rariţa".

Maĭ jos de rariţă se văd alte treĭ stele, dar foarte micĭ. Uitaţi-vă cu băgare de seamă la cea din mijloc şi veţĭ vedea că nu e tocmaĭ ca un punct luminos. Acolo e nebuloasa cea mare din Orion, care cu o lunetă cât de mică se vede aproape ca necunoscut încă pe pământ. Şi helium însă a fost descoperit întâĭ în Soare şi pe urmă pe Pământ.

Se crede că din nebuloase se formează stelele, adică soriĭ. In realitate, toată constelaţia e cuprinsă într'o imensă nebuloasă în formă de spirală, sâmburele eĭ fiind cea a căreĭ fotogragie o redăm.

Pestera lui Fingal

Această peşteră se află pe o insulă mică numită Staffa din oceanul Atlantic care are o formă ovală.

Pe coasta de răsărit a insuleĭ, călătorul admiră peştera „Clam". Un drum te duce în centrul insuleĭ la renumita peşteră a luĭ „Fingal" a căreĭ intrare este de 12 metri iar înălţimea bolţeĭ este de 18 m. Când apa oceanuluĭ vine mare, pătrunde în peşteră, valurile eĭ se lovesc de pereţĭ şi atuncĭ se aude un sgomot asemănător cu vuetul grozav al isbucnireĭ unuĭ vulcan. Când călătorul intră înăuntru admiră frumoşiĭ stâlpĭ exagonalĭ frumos orânduiţĭ de par a fi o lucrare omenească. Apoĭ maĭ admiră şi elegantele bolte şi coloanele cele drepte, carĭ par'că sunt create de cel maĭ dibaciu artist, şi nicĭ o piatră nu se observă, care să nu fie prismatică şi regulat tăiată.

Observând tavanul care seamănă cu un fagure de miere eştĭ mirat de frumuseţile peştereĭ şi de ceeace natura poate creia.

F. Sâmbureanu-Focşani

Darwin (pronunţă *Daruin*) naturalist englez, a scris „Origina speciilor (1809—1822).

Goyavierul e un arbore ce creşte prin America centrală şi ale căreĭ roade, un fel de pere, aŭ un gust foarte plăcut.

Pământul se învârteşte în jurul luĭ însuşĭ în 23 ore 56 minute şi 5 secunde.

RUBRICA CITITORILOR

INTREBARI ŞI RASPUNSURI

Fenomenele cereşti. Vă felicit pentru iniţiativa ce aţi luat, de a face din „Ziarul Călătoriilor", un ziar răspânditor de ştiinţe populare, şi maï ales de astronomie.

Insă cred de cuviinţă să înfiinţaţi şi o rubrică pentru constelaţiuni, adică în fiecare număr să descrițĭ diamantele cereştĭ. De asemenea e bine să daţĭ în fiecare număr şi lista de fenomenele ce se vor petrece în acea săptămână. Vă rog să-mĭ răspundeţĭ unde găsesc „Connaissance du Temps 1913" şi cât costă.

P. T.—*Un iubitor al cerului, T.-Severin.*

Răspuns. — Din 1913 vom avea şi o rubrică bi-mensuală a principalelor fenomene cereştĭ. *Connaissance des Temps* o puteţĭ comanda la Paris, librăria *Gauthier-Villars, Quai des Grands-Augustins* 55. — Preţul 4 leĭ, plus 50 banĭ portul. A apărut şi pe 1914.

Cum işi fascinează şerpii prada. — In com. Polovracĭ dintre judeţele Gorj şi Vâlceĭ, eŭ şi cu maĭ mulţĭ prietenĭ ne aflam acolo în escursiune. Drumul de la mănăstire până la peşteră e foarte îngust şi plin de pietre, iar în marginea stângă e o prăpastie adâncă pe unde curge Oltetul; la dreapta sunt şirurĭ lungĭ de munţĭ, iar şoseluţa care duce la peştera e şerpuită.

Intr'una din zile, pe când ne urmam drumul, însoţiţĭ de un ţăran zărirăm în ierburĭ un şearpe care era agăţat de un mic salcâm, cu capul înspre Olteţ. Ne uitarăm bine şi zărirăm la câţi-va paşĭ de şearpe o rândunică, care era foarte neliniştită şi atrasă par'că, de fiorul rece al morţiĭ. Şearpele o fixa. Ţăranul scoase toporaşul de la brâŭ, şi, lovind în salcâm, care era subţire, acesta se prăvăli împreună cu şearpele în apele Olteţuluĭ. Biata păsărică, uşurată, clipi de câteva orĭ din ochĭ, apoĭ se înălţă în văzduh.

Dumitru Angelescu, *Bucureştĭ.*

De-ale şerpilor. — Cine poate să spună cum prinde şearpele peştĭ? Eŭ am urmărit dese orĭ mişcările şerpilor pe malul Oltuluĭ. Se cufundaŭ în apă şi stăteaŭ acolo câte 4—5 minute. Ce făceaŭ sub apă, zăŭ nu ştiŭ, dar că un şearpe, odată cufundat sub apă, să iasă fără peşte în gură, n'am văzut. De obiceĭ aveaŭ în gură peştĭ micĭ din ceĭ numiţĭ „albişoară". Cu capul afară din apă ieşeaŭ la mal cu vânaul şi odată pe uscat îl înghiţeaŭ.

Odată, un şearpe suindu-se pe mal i-am aţinut calea şi cu un băţ i-am dat câteva loviturĭ. Deşi îl fugărisem bună cale, vedeam că se silea să lepede peştele din gură, dar nu putea. Când l-am omorât, cu un beţişor i-am descleştat gura. Am observat că dinţiĭ incisivĭ, lungĭ şi aduşĭ ca un iatagan în spre înăuntrul gureĭ, (şi carĭ, se ştie, sunt străbătuţĭ de un canal pe care vine otrava), eraŭ cauza că nu putea el să lepede prada. Peştele se maĭ bătea încă, dar deşi l-am asvârlit în apă plutea cu pântecele în sus.

Am văzut altă dată, când culegeam melcĭ de crâng din ceĭ marĭ, cum un şearpe încolăcit şi doar cu capul ridicat, agita limbuliţele şi privea ţintă pe un melc, care spre mirarea mea mergea drept spre el printre iarbă. Bietul melc, se ducea de par'că îl chema cineva. Aci ridica botişorul, aci îl lăsa, când strângând cornițele, când scoţându-le. Când nu maĭ era de cât abia 7—8 cm., şearpele se încruntă maĭ mult, întinzând gura să-l înghită.

Am asvârlit câţi-va bulgărĭ de pământ şi şearpele a fugit furios, şuerând. Bietul melc! Eram să-l iaŭ în traistă, dar l-am iertat. L'am luat în palmă şi l-am dus departe într'un hăţiş. Cine ştie dacă nu va fi maĭ avut cine să-l scape de altă reptilă, orĭ de n'o fi sfârşit într'un castron cu alţĭ tovarăşĭ.

N. Cerb-mezinul, *Bucureştĭ.*

Ce e soarele. Aşĭ vrea să ştiu ce e Soarele şi ce mişcărĭ are. *Un cititor.*

Răspuns: E un glob de gaze carĭ ard; apăsarea e atât de mare însă spre centrul luĭ, în cât acolo, gazele sunt în stare de vâscozitate, după părerea maĭ tuturor astronomilor. Are o mişcare în jurul luĭ, în 25 zile şi o alta în spaţiu, făcând 20 km. pe secundă şi îndreptându-se spre constelaţia Lireĭ. Mişcarea pe cer, de la răsărit la apus e înşelătoare, căcĭ în realitate Pământul se învârteşte de la apus la răsărit. Citeşte „Ce e cerul" de Flammarion, din „Biblioteca pentru toţĭ" traducere de V. Anestin.

JOCURI DISTRACTIVE

CUVANT ROMBIC

* Consună
* * * Maĭ mult iarna
* * * * * Oraş mare în Europa
* * * Peşte
* Consună

Numele deslegătorilor şi al premianţilor se vor publica în No. 9.

Deslegarea cuvântuluĭ rombic din Numărul 5.

R
r o n
r e m u s
R o m a n i a
n u n t a
s i a
a

Aŭ dezlegat: *d-ra Venera C. Ştefănescu, d-niĭ Gh. D. Călugăreanu, George Murgeanu, Hermann Rottenberg,* Loco.

Bucureştĭ: Dorin, D. Tomescu-Putna, H. V. Dimoş, P. S. Musceleanu, G. Mihăescu, H. G. Alexe, C. Avramescu, Tonică F. Dumitrescu, C. Simulescu, Tobias Maidanik, I. T. Dinescu, I. Al. Nicolescu, Gh. C .Enescu, Gh. Brănescu, Antoaneta Petrescu, A. G. Mihalcea, C. Bărbulescu, P. Constantinescu, I. I. Petrescu, V. Varemberg, Al. Christeanu-Aurel, Gh. D. Călugăreanu, George I. Armăşel, Letiţia D. Varlam, I. N. Popescu, Giovani Michelini, P. T. Ionescu, Isidor Wechsel, Pavel Chirică, I. M. Nicolae, Mircea Antonescu, Vasile Moisescu, C. Murgăşeanu, Alexandru Boerea, Corneliu G. Comşa, Al. Rücker, Octavian O. L. Tomescu, G. Dâmboviceanu, C. T. Nicolescu, Al. T. Ionescu, C. Nestorescu, Tr. Tr. Negrescu, P. Dădulescu, G. Manoliu, Peretz Haber, I. Weinberg.

Iaşĭ: C. Manolache, Al. Popp.

Bârlad: Ionel N. Istrati, N. V. Constantinescu. —

Vârciorova: N. D. Tănăsescu.

Fălticenĭ: M. V. Pienescu.

Cernavoda: Clara Akermann.

Alexandria: B. D., Anton D. Christescu.

—*Măcin:* Mihail M. Mihailoff.

Galaţĭ: E. Hristodoru, George Cupşa, D. Haret, plutonier major, Solon Maranis, V. Cronberg, Anton Popescu, d-ra Otilia Milea, L. Hristu, H. Grünberg, Gh. Voiculescu.

Focşanĭ: T. Körner, Octavian Mihalcea, N. N. Manolescu, B. Freyer, Leon Z. Cherner, Aurelia I. Stoenescu.

Zimnicea: Gr. T. Demetrescu-Zimnicea.

—*Tulcea:* Marius A. Varveri.

Cetate: A. Bălănescu.

Ploeştĭ: I. Scurtu. —

Corabia: D. Stănculescu.

T.-Măgurele: M Dimitriu. —

Roşiorĭ-de-Vede: P. Iordănescu.

Caracal: I. Vasilescu, I. A. Constantinescu. —

Piteştĭ: E. Hristea.

T.-Severin: D. Teodoru.

Vasluĭ: Eugen Toporăscu.

Brăila: Alfred Gäisseanu, Ovidiu N. Banu, d-ra Dorina V. Callu, Marin Balaban, Mihail Axente, Al. N. Zarafu, A. Sterie Ştefănescu, Ionel I. Brezeanu.

Craiova: D-ra Elena C. Vasiliu, P. Magâlea, Al. Iager, Ion Ureche, D. C. Mustaţă, Paul D. Pretorian, N. Radin.

Slobozia: G. Varialopol.

Giurgiu: Aureliu D. Ştefănescu, E. Meitert, Al. Amedeu Demetrescu, N. C. R., George Clement, S. Rosen, C. N. Popilian, Marioara Petrescu.

Călăraşĭ: St. Dimitrescu, C. I. Niculescu, N. Vasile, Moise S. Ligi, Gh. Gh. Stănescu.

Constanţa: D-ra Ecaterina Sufăr, Vasilica G. Gavrilescu.

Huşĭ: D-na Eliza P. Bălan, Ioan Şelescu.

Piatra-N.: Cor. H. Dimitriu, Duţu Agatstein.

R.-Vâlcea: D-na Eliza căpitan V. Popescu.

J. Vâlcea: C. M. Popescu, com. Goruneştĭ.

Târgu-Jiŭ: Traian Constantinescu, G. C. Călniceanu.

J. Vlaşca: I. Neagu, agronom şi Adolf Strelciuc, com. Singurenĭ.

J. Ilfov: Gh. F. Pol, com. Militarĭ.

J. Prahova: Pache Gruescu, gara Crivina.

George Folescu, Piteştĭ, Alexe Dimache, Câmpulung„ D-ra *Alexandrina Lazărescu, Feteştĭ.*

Un cititor, Fălticenĭ; d-ra *Sofia Ionescu,* Craiova; *Gh. Andreĭ,* Loco; *C. Mănescu,* Baia de Aramă; *Stelian Slatanovicĭ,* Craiova; *I. M. Dumitrescu,* Doseştĭ (Putna); *V. V. Munteanu,* Dorohoĭ; d-ra *Fulvia Stăniloi,* Loco; *Emil N. Vasiliu,* gara Iaşĭ; *C. Manciu,* Constanţa; *Ionel D. Paplica,* Loco; *d-ra Constanţa Orestian Petrescu,* Loco; *Tănase Scatiu,* Tulcea; *Villy Clair,* Brăila; *Ionel* şi

Aurel Chr. Goiciu, Babadag; *C. Fintz*, Brăila; *George Procopie*, *Sotir Procopie*, *Polixenia Procopie*, Tulcea; *Velizarie N. Popescu*, Alexandria; *Pietro Gigante*, Caracal; *C. Roată-Scheaua*, Valea Călugărească; *C. Constantin*, *M. Ionescu*, Loco; *I. Valescu*, Muşăteştî (Argeş); *d-ra Polixenia St. Georgescu*, Vârtescoiu (R.-Sărat); *Emilian Chirulescu*, *Ruxandra Rădulescu*, Focşanî; *G. Manițu*, Burdujenî; *Anuța* şi *Maria Mark*, Focşanî; *T. Nicolăescu Scheana*, Valea Călugărească; *Niță I. Alexandru*, Loco; *Victor Dimitriu*, Hârşova; *N. Tâmpeanu*, *Petre Gr. Dragomirescu*, *Pavel Georgescu*, *Daia T. Mihail*, *N. Şeicărescu*, Loco; *D. Gheorghiu*, Piatra.-N.; *N. S. Burghelea*, Delenî (Vasluî); *Al. Aidosleanu*, *G. Botez*, *d-ra Nunutza Petrescu*, *Ionel Antonescu*, *Emanoil Pascal*, *M. Constantinescu*, *Spirea D. Rovaciu*, *Anton Barbu Ion*, Loco; *Andreî Pieros*, *I. D. C. Caian*, Galaţî; *D. Vasiliu*, *V. D. Vasiliu*, Piatra-Neamţ; *Leon Z. Gherner*, *I. S. Stoenescu*, Focşanî; *Ecaterina St. Teodorescu*, *Octavian St. Theodorescu*, Călăraşî; *Pelecudy V. Spirea*, *D. N. Arapalescu*, Giurgiu; *Gh. C. Petrovicî*, *Radu Savu*, Brăila; *Narcis* şi *Pompilian Popescu*, Ploeştî; *D. L. Cnobloch*, Tâmna (Mehedinţî); *Caporal Giroveanu*, şeful pichetuluî Cantacuzia, Burdujenî; *Leon Rauzl*, *Mihăldăşenî* (Botoşanî).

Mihail Furtună, Voineştî (Iaşî); *Al. Götz*, *Eugeniu Staia*, *Marie C. Brătianu*, Loco; *C. Georgescu*, Focşanî; *D. St. Tarie*, T.-Severin; *S. Zucker*, *d-ra Florica Ştefănescu*, Brăila.

***Aurel Popescu*, *Traian Rădulescu*, *St. Cerescu*, *Aurel N. Protopopescu*, Loco; *d-ra Mandica Neculau*, *Ioniță Neculai*, Galaţî; *Vintilă C. Negoescu*, Târgovişte; *Achille Davidescu*, *Pechea* Covurluî; *P. V. Cojan*, Tulcea.**

C. O. Gherghel, Constanţa; *G. Rădulescu*, Loco; *N. M. Mălăncescu*, Piteştî; *Gh. Ştefănescu*, Roşeţî (jud. Ialomiţa); *Sc. Şurculescu*, Loco; *N. Paloşanu*, Călăraşî; *Gheorghe Popescu*, Loco; *Şişu Gh. Nicolae*, Constanţa; *Gh. Borş*, Iaşî; *C. N. Dumitrescu*, Călăraşî; *Nicuşor Resmeriță*, T.-Severin; *d-na Victoria D. Rădulescu*, Craiova; *Bruno Leibovicî*, Loco; *Gh. Dumitrescu*, *Theodora C. Dumitrescu*, *Nicolae Achim*, Loco; *A. Klein*, Galaţî; *d-na Cireşeanu*, Loco; *Mary Mahulschy*, Fălticenî; *Manda T. Stan*, Constanţa; *V. Bădescu*, Loco; *M. Stănescu*, Toporu (Vlaşca); *Gogu Sufăr*, Constanţa; *S. Popescu*, Ploeştî; *Petre S. Georgescu*, Loco; *Adolf Abramovicî*, Galaţî; *G. Bernardo*, Galaţî; *I. C. Popescu*, Loco; *G. C. Osiceanu*, Grojdibodu (Romanaţî); *d-na C. D. Călinescu*, Tulcea; *Aug. Frigator*, Brăila; *Vâja I. Gherghe*, Loco; *d-ra Filotta Paulian*, Târgu-Jiu; *d-ra Théodorine Ionescu*, Ploeştî; *d-na Alice Niculescu*, Baia-de-Aramă (Mehedinţî); *E. Manoliu*, gara Răcăciunî; *P. Vişinescu*, Giurgiu; *Melanie dr. Rosnovicî*, Drăgăşanî; *P. Besnea*, Constanţa; *L. Elisav*, Câmpulung; *V. A. Grigoraşcu*, Toporu (Vlaşca); *D. Coman*, Loco; *D. I. Chiriță*, Curtea-de-Argeş.

PREMIILE NOASTRE

S'aŭ acordat următoarele două-zecî de premiî, în majoritate scrierî ştiinţifice.

Primele 14 premiî fac parte din excelenta *Bibliotecă pentru toţî* a librărieî Alcalay, din Capitală.

1) *Sistemul meŭ* de I. P. Müller, d-luî *V. Varemberg*, Loco; 2) *Bătrâneţea* de Metchnikoff, d-luî *Gh. M. Ştefănescu*, com. Roşeţî (jud. Ialomiţa); 3) *Tradiţiî şi legende populare* de Ovid Densuşianu, d-luî *C. Murgăşeanu*, Loco; 4) *Cerşetoarea de la Podul Artelor* de W. Hauff, d-neî *Antoaneta Petrescu*, Loco; 5) *Treî povestirî* de Flaubert d-neî *Eliza căpitan Popescu*, R.-Vâlcea; 6) *Din zilele de decădere ale luî Mihaî Viteazul* de Lepădatu d-luî *E. Meitert*, Giurgiu; 7) *Romanuţ ceruluî* de V. Anestin, d-luî *Leon Z. Gherner*, Focşanî; 8) *Pestalozzi* de Compayré, d-luî *N. D. Tănăsescu*, vama Vârciorova; 9) *Cum poţî deveni fascinator*, d-reî *Otilia Milea*, Galaţî; 10) *O călătorie în ţara albinelor* de Nemţeanu, d-luî *Soton Manaris*, Galaţî; 11) *Naşterea şi moartea materieî* de Gustave le Bon, d-luî *N. V. Constantinescu*, Bârlad; 12) *Geniile ştiinţeî*, de Gastineau, d-luî *V. G. Gavrilescu*, Constanţa; 13) *Ştiinţă şi energie* de Rădulescu-Motru, d-luî *C. I. Niculescu*, Călăraşî; 14) *Duşmaniî noştri* de d-rul Urechie, d-luî *Tonică F. Dumitrescu*, Loco. Alte premiî, editurî diferite: 15) *Pe coastele Africeî* de Maupassant, d-reî *Letiţia D. Varlam*, Loco; 16) *Cartea poporuluî* de Lamennais, d-luî *Anton D. Christescu*, Alexandria; 17) *Datinele noastre la nuntă* de Artur Goroveî, d-luî *Tr. Constantinescu*, Târgu-Jiu; 18) *Tratamentul general al sifilisuluî* de dr. Petrini- Galaţî, d-luî *N. P. Constantinescu*; 19) *Povestirî vânătoreştî*, de Turgheniew, d-luî *Giovani Michelin*, Loco; *Datinele noastre la nuntă* de Artur Goroveî, d-luî *Isidor Wechsler*, Loco.

Premiile aŭ şi fost trimise câştigătorilor. Numărul premiilor va varia, minimum va fi însă de zece, de oarece direcţia *Biblioteceî pentru toţî* ne-a asigurat pentru totdeauna acest număr de exemplare.

Poşta Redacţieî

I. Elisav. — Podul de la Cernavoda prezintă 5 deschiderî şi cea din mijloc are o lăţime de 190 m. Informaţie luată după excelentul *Calendar maritim* (1912) al d-luî Amedeu Hainrich, ofiţer în serviciul maritim român. Suprafaţa imperiuluî britanic: 304.040 klm. p., era eroare de tipar, se imprimase 30.404. Vă mulţumim.

George Ţimpoc, Dorohoî. — „Spre centrul Pământuluî" de Jules Verne, prelucrată de Munteanu-Râmnic, e în „Biblioteca pentru toţî", No. 792—793, costă 60 banî. Afară de cele carî ne vorbiţî, s'aŭ maî publicat în diferite reviste, în volume nu.

N. Cerb-mezinul, Loco. — Aveţî dreptate, am şi atras atenţia, în urma reclamaţiunilor maî multor cititorî, dar cauza e tirajul enorm al aceseî publicaţiunî; nu maî e timpul necesar. Observaţia cu melciî s'a publicat.

D. I. Chiriță, Curtea-de-Argeş.—Şarada nu e bine pusă în versurî; jocul de liniuţe prea complicat. Incercaţî altele.

V. Mănescu, Călăraşî. — Cu micî îndreptărî, într'un număr viitor.

D. Angelescu, Loco. — Se va publica.

F. Körner, Focşanî. — Aveţî toată bunăvoinţa, dar trebue să fiţî prea tânăr, în acest caz e cam greŭ să învăţaţî pe alţiî. Aşa, de pildă, mica schiţă cu stele, pe care dv. o onoraţî cu titlul de „fotografie", aţî copiat-o după un atlaz german, dar nu *ceresc*, ci geografic saŭ din vre-o revistă germană populară. Şi *Nebel* n'aţî înţeles ce este, aţî pus în schiţă *Nechel*. *Nebel* e nebuloasă şi acolo era nebuloasa cea mare din Orion. Dacă vre-o câtva timp v'aţî mulţumi să studiaţî şi nouă să ne trimiteţî lucrurî maî uşoare, ar fi maî bine. Şi răspundem aci multora, carî cred că e destul a citi ceva, pentru prima oară într'o publicaţiune străină, ca să o redea, cum o fi, în româneşte. Noî avem toată bunăvoinţa să ajutăm pe ceî carî vor să studieze şi le vom da cu plăcere sfaturile. — Jocurile distractive prea complicate.

T. Constantinescu, T.-Măgurele. — D. Al. Andronescu, profesor de ştiinţe din oraşul Dorohoî, ne încunoştiinţează că nuvela ce ne-aţî trimes spre publicare, e a d-sale, tipărită într'o revistă pe care d-sa o scotea la Tg.-Jiu, când era directorul gimnaziuluî local.

Redacţia nu putea să ştie acest lucru şi ia notă acum făcând rectificarea cuvenită. Cititoriî noştri n'aŭ pierdut, de oarece „Isprăvile câinilor în războiul ruso-japonez" era o nuvelă scrisă admirabil, dar procedeul acesta nu se permite şi-l aducem la cunoştinţa tuturor.

D. Al. Andronescu, care scrie atât de interesant, sperăm că ne va maî trimete articole pentru această revistă folositoare.

Al. Aidosleanu, Loco. Maî toate bune. Cu începere din No. 9.

Velizarie N. Popescu, Alexandria: Tot prin depozitar. De ce însă nu vă abonaţî? 5 leî 20 pe an pentru o revistă ştiinţifică, care la sfârşitul anuluî va forma un volum mare de 832 paginî, cu cel puţin 20 gravurî. E pentru prima oară că apare în ţara noastră o astfel de revistă, în asemenea condiţiunî.

Pompilian M. Mihail, Adr. Cav.-Iaşî: Trimeteţî primul capitol să vedem dacă ne convine, dar copiaţi-l, ca să nu fie nevoe să-l retrimitem. Aceasta e sigura condiţiune.

Aurel Popescu, Loco. Trimeteţî.

M. G. Doc. Bine înţeles că după acea ordine le vom publica. Puteţî trimite maî de vreme, de oarece suntem nevoiţî să lucrăm la un număr cu 2 săptămânî înainte.

M. M. Acemnio. Loco.— Se va publica, dar maî târziŭ.

George A. Marinescu, R.-Sărat.—In adevăr, sunt interesante apariţiile despre carî vorbiţî, dar nu sunt ştiinţifice. Veţî găsi în numerele viitoare dărî de seamă despre şedinţe spiritiste.

D. Tomescu-Putna, Loco.— Autorul e vechiŭ, trebuie să găsim un altul, care a scris maî de curând.

Apostol Hristoforoff, Brăila. —In adevăr, 1912, Decembrie fiind a 12-a lună, nu vom maî avea această întâmplare decât în Decembrie 2012, extraordinar nu e însă.

—*Marius A. Varveri*, Tulcea.—No. 2 e aproape epuizat, după sărbătorî îl vom

retipări. Poveştĭ de vânătoare, cu plăcere.

C. Stancof, loco.—Nu din Jules Verne, sunt maĭ toate traduse prin diferite reviste.

G. G. Lazarovicĭ, gara Roznov. — In numerele viitoare.

I. G. Ionescu, Ploeştĭ.—Răbdare, se va publica.

Seb. Kaufmann, Focşanĭ.—E prea lungă, obosim pe cititorĭ. Trimeteţĭ alt joc distractiv.

—*A. Pantazi*, loco.—De Wells, da, dar maĭ târziŭ. Cele de carĭ ne vorbiţĭ sunt traduse.

Gh. Voiculescu, Galaţĭ.—Prea lungă. Alta. Chestia cu scatiĭ s'a închis.

—*Boboc D. Constantin*, Călăraşĭ.— Stelele sunt sorĭ, decĭ cu Soarele pot fi comparate, nu cu Pământul, care e o simplă planetă, un corp întunecat. Vom vorbi însă maĭ târziŭ de aceste lucrurĭ.

Tuberculoza în coloniile franceze

E lucru ştiut de multă vreme, că tuberculoza are ţările eĭ iubite şi că de preferinţă îĭ plac ţările civilizate. Răspândirea eĭ pare că e în legătură strânsă cu intensitatea schimburilor comerciale şi se crede că Europeniĭ, carĭ sunt maĭ mulţ atinşĭ de cât alţiĭ, sunt ceĭ carĭ fac ca oftica să călătorească în toată lumea.

Sunt mulţĭ ceĭ carĭ poartă cu eĭ bacciliĭ tuberculozeĭ, fără ca eĭ să fie atinşĭ, în schimb îĭ răspândesc pretutindenĭ pe unde eĭ trec.

In regiunile tropicale, răspândirea tuberculozeĭ e în raport direct cu civilizaţia. E rară printre populaţiunile indigene de rasă neagră, în ţările în carĭ Europeniĭ aŭ pătruns de curând. Proporţia indivizior contaminaţĭ creşte însă cu însemnătatea transacţiunilor comerciale şi cu imigraţiunea europenilor.

Amatorii astronomi

Un cunoscut astronom englez, d. W. E. Plummer a ţinut o cuvântare la societatea astronomică din Liverpool, vorbind despre amatoriĭ astronomĭ. A spus că e foarte îngustă bariera ce desparte pe un astronom de un amator astronom şi că nicĭ astronomul nu trebuie să invinovăţească pe amator că munca luĭ e fragmentară, fără continuitate, nicĭ amatorul pe astronom că se conduce în munca luĭ de un metod mecanic, plin numaĭ de rutină.. Şi d. Plummer citează amatorĭ renumiţĭ ca Roberts, Denning, Common, Frank Maclean, Huggins, pentru a nu vorbi de cât de englezĭ. *English Mechanic* publică conferinţa in-extenso, dar noĭ ne mărginim acĭ numaĭ de a semnala această frumoasă cuvântare, pentru a arăta cum astronomiĭ tratează cu bunăvoinţă pe aceĭ carĭ îşĭ pun tot entuziasmul lor pentru frumosul studiu al ceruluĭ.

Sferister numeaŭ Eliniĭ locul unde făceaŭ exersiţiĭ cu mingea.

PEŞTELE SFERIC

Peştele papagal văzut din faţă

O maĭ fi având şi alte nume, dar dacă ar trăi în apele noastre din România, nu ştiu ce nume i-ar găsi româniĭ noştriĭ, carĭ poreclesc uneorĭ animale, pasările sau peştiĭ, cu nume foarte inteligente. Ştim atât dor, că acest peşte curios pare maĭ mult a un monstru asemănător cu omul. Dar ochiĭ îĭ are de bufniţă par-că şi ciocul (?) de papagal sadea. Il găseştĭ maĭ mult în vecinătatea stâncilor de coral, prin tropice, dar uneorĭ şi prin apele temperate. Se poate umfla după voie şi merge pe apă în voia vântuluĭ, dar tot singur se desumflă, dacă e urmărit.